

SUNDHEDSMINISTERIET

Sundhedsudvalget 2020-21
SUU Alm. del - endeligt svar på spørgsmål 1680
DK-1057 København K Offentligt

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundhedsudvalg

Dato: 19-10-2021
Enhed: FOPS
Sagsbeh.: DEPCFMA
Sagsnr.: 2115063
Dok. nr.: 1947933

Folketingets Sundhedsudvalg har den 21. september 2021 stillet følgende spørgsmål nr. 1680 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kirsten Normann Andersen (SF).

Spørgsmål nr. 1680:

"I forlængelse af regeringens bebudede forslag om afgiftsstigninger på nikotinposer bedes ministeren svare på:

- Hvad er balancen imellem køb/brug af cigaretter vs. nikotinposer med eller uden afgiftsstigninger på nikotinposer?
- Hvad er de sundhedsskadelige konsekvenser ved brug af rene nikotinprodukter som f.eks. nikotinposer vs. cigaretter?
- Hvilke erfaringer har man i udlandet haft med en afgiftsbelæggelse på nikotinprodukter svarende til afgift på cigaretter?"

Svar:

Der er til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet bidrag fra skatteministeren, der oplyser følgende, som jeg kan henholde mig til:

"Vedr. punkt 1:

Skatteministeriet forstår spørgsmålet som balancen mellem prisen på cigaretter og nikotinposer hhv. med og uden afgift på nikotinposer.

Nedenfor er opsat priseeksempler, hvor det er forudsat, at den planlagte indførelse af afgiften på nikotinprodukter på 5,5 øre pr. mg fra 1. juli 2022 samt den vedtagne afgiftsforhøjelse på tobak svarende til en prisstigning på 5 kr. for en pakke med 20 cigaretter fra 1. januar 2022 er indført og fuldt overvæltet i priserne. For nikotinposer er det desuden forudsat, at en dåse indeholder 20 nikotinposer med en koncentration på hhv. 8 mg og 14 mg nikotin per pose. Prisen på en dåse nikotinposer er forudsat at være ca. 35 kr. før afgiftens indførelse. Det bemærkes, at der er tale om typeeksempler, da både koncentrationen af nikotin og antallet af nikotinposer i en dåse varierer.

Afgiften på en dåse nikotinposer med en koncentration på 8 mg nikotin vil udgøre ca. 11 (inkl. moms), og dermed forudsættes prisen med afgift at blive ca. 46 kr. For en dåse nikotinposer med en stærkere koncentration på fx 14 mg nikotin vil afgiften udgøre ca. 19 kr. (inkl. moms), og dermed forudsættes prisen med afgift at blive ca. 54 kr. Til sammenligning forudsættes den gennemsnitlige pris på en pakke cigaretter at være ca. 60 kr. i 2022, hvoraf tobaksafgift vil udgøre ca. 49 kr. (inkl. moms). Det bemærkes, at priserne på cigaretter varierer, og der vil således formentlig også forekomme cigaretter, der sælges billigere end 60 kr. per pakke.

Vedr. punkt 3:

Skatteministeriet har ikke kendskab til afgift på nikotinposer i andre lande end Sverige og Norge, hvor der blev indført en afgift på andre nikotinprodukter end e-væsker hhv. 1. januar og 1. juli 2021. Afgiften i Sverige og Norge er vægtbaseret, og omregnet til danske kroner udgør afgiften ca. 146 kr. pr. kg i Sverige og 313 kr. pr. kg i Norge. Det svarer til, at afgiften på en dåse nikotinposer før moms udgør ca. 2 kr. i Sverige og ca. 4½ kr. i Norge (beregnet ved 20 poser a 0,7 gram). Til sammenligning udgør afgiften på en pakke med 20 cigaretter ca. 24 kr. i Sverige og ca. 41 kr. i Norge. Afgiften på en dåse nikotinposer er således lavere end afgiften på en pakke cigaretter i Sverige og Norge. Der vurderes i øvrigt ikke at være opnået erfaringer på nuværende tidspunkt, da afgiften først er trådt i kraft i indeværende år i Sverige og Norge.”

Hvad angår punkt 2, hvor der spørges til de sundhedsskadelige konsekvenser ved brug af rene nikotinprodukter som f.eks. nikotinposer vs. cigaretter er der indhentet bidrag fra Sundhedsstyrelsen, som oplyser følgende, som jeg kan henholde mig til:

”Nikotinprodukter, fx nikotinposer, markedsføres og omtales nogle gange som en ikke-skadelig erstatning for rygning og som et rygestopmiddel. At et produkt er mindre skadeligt end tobaksrygning gør det ikke nødvendigvis til et produkt, som Sundhedsstyrelsen kan anbefale. Hvert år dør 13.600 danskere som følge af rygning, og det estimeres, at op imod halvdelen af personer, der ryger regelmæssigt, kan forvente at dø af rygerelaterede sygdomme som fx KOL, hjertekarsygdomme og kræft. Dette betyder, at selv ved en reducere af dødeligheden eller sygeligheden på eksempelvis 75 pct. ved brugen af et substitutionsprodukt, vil der ud fra et folkesundhedsperspektiv være en ikke-acceptabel risiko forbundet med brugen af det.

Nikotinposer er et snuslignende produkt, som ikke indeholder tobak. Nikotinposer indeholder – ligesom snus og tyggetobak, og som navnet antyder – nikotin. Der er p.t. ikke nogen lovgivningsmæssig begrænsning på, hvor stor mængden af nikotin i nikotinposer må være. Da nikotinposer er et nyt produkt, er det først for nyligt, at Sikkerhedsstyrelsen er begyndt at måle på nikotinkoncentrationen i nikotinposer. Sundhedsstyrelsen forventer derfor med tiden at få mere viden om dette.

Nikotin er et kemisk stof, der dannes i tobaksplanten. Tidligere blev nikotin brugt som insekt- og sprøjtegift. Nikotin kan optages via lungerne, mundslimhinden og gennem huden og krydser biologiske membraner som blodhjernebarrieren og moderkagen.

De akutte effekter af nikotin er bl.a. stigning i blodtryk og puls samt stigning i frie fedtsyrer og sukker i blodet.

Da nikotinposer som nævnt er nye på markedet, er der endnu ikke megen viden og forskning i langsigtede helbredseffekter ved brugen af disse produkter. Dog kan Sundhedsstyrelsen oplyse, at nikotin er et stærkt afhængighedsskabende stof, og at nikotin ifølge WHO kan virke som en tumorpromoter, som er et stof, der stimulerer og fremmer tumorer.

Derudover er fostre, børn og unges umodne hjerner særligt følsomme for nikotin, og unge bliver hurtigere nikotinafhængige end voksne. Da den unge hjerne stadig er under udvikling, kan udsættelse for nikotin påvirke udviklingen af nervebaner i hjernen,

der kontrollerer opmærksomhed, læring og modtagelighed for tilvænning. I den forbindelse bemærker Sundhedsstyrelsen, at det er bekymrende, at stigningen i brugen af nikotinprodukter, som fx nikotinposer, er størst i den yngre del af befolkningen.”

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Camilla Friborg Madsen